

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci navrhovateľa: **P. H. T.**, vietnamskej štátnej príslušnosti, , zastúpený opatrovníčkou Mgr. D. M. L., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, *právne zastúpeného Mgr. V. J., Slovenská humanitná rada*, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-1368/PO-Ž-2007 zo dňa 13. júla 2007, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Saz 19/2007-28 zo dňa 19. septembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Saz 19/2007-28 zo dňa 19. septembra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku, potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-1368/PO-Ž-2007 zo dňa 13. júla 2007, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi a súčasne rozhodol podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov do Vietnamu.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t.j. že navrho-

vateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu. Krajský súd poukázal na to, že sa jedná o opakovanú žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu, pričom navrhovateľ v oboch konaniach ako dôvod žiadosti uvádzal ekonomické dôvody, ktoré nie je možné z pohľadu zákona o azyle považovať za relevantné pre udelenie azylu.

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu v časti o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi za vecne správne, nakoľko podľa vykonaného dokazovania odporcom sa nepreukázalo, že navrhovateľovi v prípade návratu hrozí vážne bezprávie špecifikované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle. Rovnako sa stotožnil aj s rozhodnutím odporcu o neexistencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia, pričom v podrobnostiach na správnosť uvedených záverov odporcu odkázal.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu ako vecne správne.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd ani odporca neprihliadli na vážnosť politickej situácie v krajine pôvodu. Zdôraznil, že nesúhlasí s vládnucim režimom Komunistickej strany v Číne, ktorá má v krajine absolútnu moc, vládne autoritatívne a hrubým porušovaním ľudských práv, ktoré má znaky prenasledovania v súlade s medzinárodnými dohovormi o ľudských právach zasahuje do súkromia a základných slobôd bežných obyvateľov.

Navrhovateľ v súvislosti s neudelením doplnkovej ochrany namietal, že súd a ani odporca neskúmali situáciu v krajine pôvodu žiadateľa v súvislosti so správami o krajine pôvodu, ktoré nasvedčujú tomu, že v krajine dochádza k závažnému porušovaniu ľudských práv. Poukázal pritom na správu Úradu pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 11.3.2008.

Navrhovateľ poukázal na to, že vláda bráni niektorým ľuďom vrátiť sa do krajiny, a z tohto pohľadu vyjadril obavy z návratu, ktorými sa odporca náležite nezaoberal. Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu sa zruší a vec sa mu vráti na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu postupoval podľa „Kritérií a postupov pre udeľovanie štatútu utečenca“ (vydaných v januári 1992 v Ženeve Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov), pričom zdôraznil, že podľa bodu 80 uvedených kritérií „mať iné politické názory než vláda“ ešte nie je samo osebe dostatočným motívom pre prijatie žiadosti o priznanie štatútu utečenca a žiadateľ teda musí preukázať, že má dôvod sa obávať prenasledovania za svoje politické názory, ktoré nie sú tolerované vládnucim režimom. Z posúdení jeho výpovede je podľa odporcu zrejmé, že v krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mu hrozila perzekúcia zo strany štátnych orgánov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15. januára 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd, a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 písm. a) zákona o azyle (v znení účinnom do 31.12.2007) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle, ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredlíži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu 9a).

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov do Vietnamu, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých

politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (správy HRW o Vietname za rok 2005, informácie MV ČR pod názvom „Základné geografické, politické, demografické údaje o Vietnamskej socialistickej republike“ z 24.10.2006, informácie o dodržiavaní ľudských práv za rok 2005 vydané Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 8.3.2006), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľa v súvislosti s dôvodom, pre ktorý žiadal udeliť azyl a na možné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 13.7.2007) vyplynulo, že navrhovateľ počas výsluchu pred odporcom za prítomnosti odporcom ustanovenej opatrovníčky ako dôvod žiadosti uviedol, že Vietnam opustil z ekonomických dôvodov, doma nemal peniaze na živobytie. Na otázku, či mal iné dôvody odchodu z krajiny, uviedol, že žiadne iné dôvody nemal. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva ľudí, od ktorých si požičal peniaze na cestu. Uviedol, že nemal žiadne problémy s políciou, inými štátnymi orgánmi ani inými osobami.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že navrhovateľove dôvody pre udelenie azylu (ekonomické dôvody) nie je možné považovať za relevantné v zmysle zákona o azyle. Preto, ak krajský súd rozhodnutie v časti týkajúce sa neudelenia azylu navrhovateľovi považoval za vecne správne, a ako také ho potvrdil, bolo potrebné s jeho právnym názorom súhlasiť.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Vietnamu (podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným

skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že odporca náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Odvolací súd v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje, pričom považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľ v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikoval svoje konkrétne problémy v súvislosti s politickými dôvodmi, na ktoré sa odvoláva až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ sa navrhovateľ domnieval, že spĺňa podmienky pre udelenie azylu aj z ďalšieho dôvodu, mala túto svoju domnienku uviesť už v priebehu správneho konania. Vzhľadom k tomu, že sa tak nestalo, nemohol krajský súd a rovnako ani Najvyšší súd Slovenskej republiky k týmto tvrdeniam nijako prihliadnuť. Z ustanovenia § 250i ods. 1 OSP totiž vyplýva, že pri preskúmaní rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase napadnutého rozhodnutia.

Rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutí o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu, preto odvolací súd ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 15. januára 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová